

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Ústav česko-německých areálových studií a germanistiky

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Studijní obor:	Česko-německá areálová studia
Akademický rok:	2020/2021
Název práce:	Srovnání etického kodexu úředníka veřejné správy v České a Rakouské republice
Autor/ka práce:	Bc. Veronika Hazuková
Vedoucí práce:	PhDr. Miroslav Šepták, Ph.D.
Oponent/ka práce:	PhDr. David Hubený, Ph.D.

1. HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
	Stanovení cíle/hypotéz/výzkumných otázek a míra jejich naplnění			3	
Použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu	1				
Faktická, věcná a obsahová správnost				4	
Relevantnost tématu v rámci oboru (s ohledem na současný stav výzkumu)		2			
Interpretace výsledků			3		
Formulace závěrů práce			3		
Odborný přínos práce a její praktické využití				4	
Schopnost argumentace a kritického myšlení autora/ky				4	
2. HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Shromáždění relevantních informací (literatury a ostatních zdrojů)			3		
Provázanost a sled textu, návaznost kapitol		2			
Grafická úprava textu	1				
Jazyková a stylistická úroveň práce			3		
Práce s odborným jazykem		2			
Práce s daty, informacemi a odbornou literaturou (správnost a četnost odkazování)			3		
Vhodnost příloh (pokud je práce obsahuje)		2			

3. ZÁVĚREČNÉ SLOVNÍ HODNOCENÍ OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomantka si zvolila jako téma srovnání etických kodexů ve veřejné správě Rakouska a České republiky. S ohledem na společnou historii v dobách vlády habsburské dynastie a sjednocování správní postupů v podunajské monarchii se vydala na cestu dějinami, při níž se opakovaně ztratila, např. na s. 14 spojuje českou konfesi (1575) s aktuálním průběhem husitských válek zakončených bitvou u Lipan (1434). Další svérázná interpretace se objevuje na následující straně (s. 15), kdy jsou akty osvícenských absolutistických panovníků z poslední třetiny 18. století plynule spojeny s výdobytky revolučního Jara národů z roku 1848. Bohužel, rokem 1918 také končí pokus o nějaký ucelený dějinný výklad. Vynechání vývoje v obou zemích v meziválečné éře je pak naprosto nepochopitelné, protože obě země navazovaly na identické správní a právní dědictví a události z tohoto období samozřejmě ovlivnily jejich další směřování. Druhá světová válka a poválečné období jsou zachyceny jen osamocenými výkřiky. Vynechání této zbytné části by práci jen prospělo.

Slabý historický základ je potvrzen v následující části týkající se vývoje veřejné správy, kterou by bylo naopak záhodno posílit a poskytnout tak žádoucí základ pro popis úřednické kultury a jejího (dis)kontinuálního vývoje do dnešních dnů. Vážným opomenutím je vynechání tak důležité normy, jako byla úřednická pragmatika (15/1914 ř. z.), která znamenala vyvrcholení po několik desetiletí trvající snahy přinést do úřednických kariér nějakou jistotu. Tento zákon byl přitom recepční normou převzat i Československou republikou. Opět však chybí jakýkoliv popis vývoje správy v meziválečném období s nelogickým odůvodněním, že vývoj byl v obou zemích rozdělen (s. 25). Éra nacistického panství v obou zemích je popsána oproti období podunajské monarchie ledabyle, zatímco období po roce 1945 chybí zcela a dějiny pokračují až vstupem obou států do EU (s. 25)! S tím souvisí i odvážné tvrzení, že korupci jako takové byla věnována pozornost až po roce 1989 (s. 52), jako by si jakýkoliv správní systém mohl dovolit opomíjet tento nešvar společný všem správním aparátům napříč časem a kulturami (podrobněji ke košatému problému korupce viz např. Šoltés, Peter – Vörös, László a kol.: Korupcia. Bratislava 2015)!

Slabé části se však nacházejí i v současných kapitolách práce, např. v kapitole 5.1 o postavení úředníků veřejné správy v ČR (s. 37–39) sice figuruje zákoník práce a zákon o úřednících územních samosprávných celků, ale zcela chybí zmínka o klíčovém zákonu o státní službě č. 234/2014 Sb. (dále jen ZSS), který se vztahuje na státní úředníky! Splývání obou úřednických kategorií (tedy státních a samosprávných) se pak neblaze projeví v dalších částech posuzované práce (viz níže). Toto opomenutí je o to vážnější, že přijetí ZSS bylo požadováno Evropskou unií, jejímž předpisy se autorka opakovaně zaštiťuje. Důvod přitom byl prostý: ZSS měl poskytnout úředníkům stabilitu a perspektivu dlouhodobého zaměstnání, a tedy i zájmu o rozvoj úřadu na dobu delší, než jednoho či dvou volebních období, a aby se odstranil neblahý systém „našich lidí“, kdy nově příchozí zvolení politici dosazovali do čela úřadů a jejich organizačních útvarů své spolustraníky, podporovatele a známé bez ohledu na kvalifikaci a schopnosti.

Práci se nevyhnuly ani některé jazykové problémy, včetně vět bez jakéhokoliv smyslu, např. „Vedle tohoto hnutí se rozvinula i idea Václav Hanka a Dušan Lamb!“ (s. 16), „Třetí říše tedy ke každé zemi přistupovala Východní marka a Sudety byly přímo začleněny do třetí říše zákony i územní správou.“ (s. 18), „Zde se zpravidla jedná o pozornost nepatrně charakteristickou pro určité místo či zemi.“ (s. 72),

Patrně nejlepší částí celé práce je (p)opis rakouského etického kodexu a autorka velmi správně poukazuje, že výhodou rakouského etického kodexu jsou četné praktické příklady (s. 86), které

napomáhají s převodem psané litery do reálného života. Nevýhodou nezvládnutí základní legislativy k úředníkům je pak skutečnost, že se autorka zřejmě pozastavuje nad tím, že rakouský kodex připouští příjem darů; určité pochybnosti oponenta vyplývají ze znění pasáže: „Dalším tématem jsou dary. Toto téma se uvádí ve všech Kodexech, avšak Kodex AT. Kodex k němu přistupuje značně odlišně, jelikož připouští i případy jejich přijetí.“ (s. 87). Přijetí darů však připouští i česká legislativa, konkrétně již opomíjený ZSS v § 77, odst. 1, písm. j) povoluje příjem darů v hodnotě do 300 Kč. Ostatně tento zákon ve svých §§ 77 a 78 upravuje chování řadových zaměstnanců i představených, kdy ti druzí mají ještě určité povinnosti navíc.

Faktografické nepřesnosti se projevují i v dotazníkovém šetření, kdy pisatelka oslovila radnice měst a obcí (s. 91) a při vyhodnocení otázky na znalost etického kodexu mezi zaměstnanci těchto samosprávných úřadů se odvolává na znění ZSS (s. 101), který je ale určen výhradně pro zaměstnance státní správy!

Autorka přišla s vynikající ideou srovnání etických kodexů dvou střeoevropských států. Bohužel, výsledek jejího bádání je rozostřený, neboť po zbytečném a chybném pitvání se v dějinách obou území pod habsburským žezlem se méně zaměřila na dějiny vývoje správy a norem pro úředníky, přičemž některá období zcela bezdůvodně přeskočila. Problémy jí činí rovněž orientace v soudobé správě (nerozlišuje mezi samosprávnými a státními úředníky a z toho vyplývajícími rozdílnými normami). Na druhou stranu nelze dílu upřít, že je rozumně rozvržené a strukturované (i při vědomí námitky k historickému exkurzu, která by odpadla v případě lepšího zpracování) a samotná autorka prokázala píli, vytrvalost a schopnost soustředění velkého množství poznatků, které naneštěstí nedokázala plně roztrdit a následně zúžitkovat. Za povšimnutí stojí i dobrý nápad s oslovením většího množství samosprávných úřadů za účelem zisku potřebných informací k praktickému využívání etických kodexů. Lze se domnívat, že kdyby měla více času na zrání díla a studium dalších materiálů, práci by rozmnožila o chybějící části a opravila chybné úvahy, neboť předložené dílo je sumář vědomostí, na kterých se po doplnění a upevnění dá stavět.

PRÁCI K OBHAJOBĚ: DOPORUČUJI – NEDOPORUČUJI

NÁVRH NA KLASIFIKACI DIPLOMOVÉ PRÁCE:

VÝBORNĚ – VELMI DOBRĚ – **DOBŘE** – NEVYHOVĚL/A

V Praze, dne 24. května 2021

Datum

Podpis